

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **V. T.**
bytem X
zastoupen JUDr. Petrem Doležalem, advokátem,
se sídlem Mazovská 476, 181 00 Praha 8 – Troja

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2022, č. j. JMK 120154/2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2022, č. j. JMK 120154/2022, a rozhodnutí Městského úřadu Vyškov ze dne 25. 5. 2022, č. j. MV 6684/2020 OD/33 Ja, *se ruší* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15.342 Kč do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Petra Doležala, advokáta, se sídlem Mazovská 476, 181 00 Praha 8 – Troja.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Správní orgány uznaly žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla. Řidič dvou různých žalobcových vozidel dvakrát překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci. Žalobce uvedl, že řidičem byl cizinec. Auta mu zapůjčil na základě nájemní smlouvy. Krajský soud musel v návaznosti na žalobní námitky posoudit, zda správní orgány vyvinuly dostatečnou snahu k zjištění totožnosti řidiče žalobcových vozidel.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Policie oznámila městskému úřadu, že dne 5. 7. 2020 v 20:12 hodin neznámý řidič žalobcova vozidla překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci. Na ulici Brněnská ve Vyškově jel rychlostí 64 km/h, namísto povolené rychlosti 50 km/h. Dne 7. 7. 2020 v 19:41 hodin neznámý řidič jiného žalobcova vozidla jel na stejné ulici rychlostí 61 km/h. Obě překročení rychlosti zdokumentoval radar.
3. Městský úřad Vyškov („městský úřad“) vyzval žalobce k zaplacení pokuty nebo sdělení totožnosti řidiče obou jeho vozidel. V reakci na obě výzvy žalobce městskému úřadu sdělil, že řidičem byl R. C., nar. X, bytem X („označený řidič“). Žalobce dále sdělil, že s označeným řidičem uzavřel smlouvu o pronájmu obou vozidel.
4. Městský úřad označenému řidiči zaslal předvolání k vysvětlení na portugalskou doručovací adresu. Písemnost se však vrátila městskému úřadu, protože si jí adresát nevyzvedl. Městský úřad se dále označeného řidiče nesnažil kontaktovat. Nájemní smlouvu si od žalobce nevyžádal ani se k ní nijak nevyjádřil. Uzavřel, že se mu nepodařilo zjistit údaje o pachateli přestupku a věc přestupku spáchaného neznámým řidičem odložil. Následně městský úřad zahájil řízení proti žalobci v postavení podnikající fyzické osoby označené identifikačním číslem coby obviněnému z přestupků provozovatele vozidla (§ 125f odst. 4 ve spojení s § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu). V tomto řízení vydal nejprve dvě rozhodnutí, která žalovaný po odvolání žalobce zrušil.
5. Dne 25. 5. 2022 vydal městský úřad rozhodnutí č. j. MV 6684/2020 OD/33 Ja („rozhodnutí městského úřadu“). Shledal žalobce vinným ze dvou přestupků provozovatele vozidla, za což mu uložil pokutu 2.500 Kč. Vysvětlil v něm, proč se rozhodl odložit věc přestupku spáchaného neznámým řidičem. Uvedl, že se mu nepodařilo zjistit skutečnosti, které by odůvodňovali zahájení řízení. Nebyl si jistý, jestli R. C. byl skutečně řidičem v době spáchaní obou přestupků. Městský úřad se ho snažil jednou kontaktovat, avšak neúspěšně. V souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu zpravidla stačí zaslat osobě žijící v zahraničí jedinou výzvu.
6. I proti tomuto rozhodnutí podal žalobce blanketní odvolání. Žalovaný potvrdil třetí rozhodnutí městského úřadu v napadeném rozhodnutí ze dne 15. 8. 2022, č. j. JMK 120154/2022. Odvolání žalobce nepovažoval za důvodné. Nevyjádřil se k postupu městského úřadu při zjišťování pachatele přestupku spáchaného neznámým řidičem.

III. Obsah žaloby

7. Žalobce vznáší tři žalobní námitky. Městský úřad podle něho a) nenaplnil nezbytné kroky k zjištění pachatele přestupku, b) arbitrárně vyměřil sankci a c) spolu se žalovaným postupovali nezákonně, pokud vydali rozhodnutí na základě nepodepsaného odporu.
8. První námitku žalobce odůvodňuje tím, že městský úřad nenaplnil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Uvádí, že ve vysvětlení sdělil dostatečné údaje k osobě označeného řidiče. Kromě toho uvedl, že s označeným řidičem uzavřel smlouvu o nájmu vozidel. Judikatura říká, že v takovém případě jediné doručení předvolání k podání vysvětlení, na které označená osoba nereaguje, není naplněním nezbytných kroků k zjištění pachatele přestupku.
9. Podle žalobce městský úřad postupoval předčasně a formalisticky. Učinil jediný neúspěšný pokus kontaktovat označenou osobu. Hned poté věc odložil. Žalobce namítá, že

městskému úřadu nic nebránilo opakovaně kontaktovat označeného řidiče. Městský úřad také mohl přihlédnout k dostupným důkazům a rovnou zahájit řízení o podezření ze spáchání přestupku s označeným řidičem.

10. Dále žalobce tvrdí, že žalovaný postupoval nezákonně, pokud pokračoval v řízení na základě odporu, který postrádal podpis jako jednu z podstatných náležitostí podání. Poslední žalobcova námitka se týká výměry sankce. Městský úřad podle něho překročil zákonem stanovené meze správního uvážení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

11. Podle žalovaného městský úřad ke zjištění pachatele přestupků podstoupil dostačující kroky. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019–36, uvádí, že jedno obeslání je postačující, protože označeným řidičem je cizinec.
12. Žalobce v replice na vyjádření žalovaného uvádí, že jeho situace je odlišná od případu, na který odkazuje žalovaný. Nejvyšší správní soud v něm stanovil, že doručování do zahraničí bude zpravidla dostatečné. Podle žalobce se jedná o případy, v kterých je označení řidiče podloženo toliko tvrzením provozovatele. Takové případy jsou odlišné od případu žalobce, který výslovně uvedl, že s řidičem uzavřel smlouvu o pronájmu vozidel. Jelikož situace žalobce není běžná, nemůže na ni platit to, co platí zpravidla. Podle judikatury si od něho měl městský úřad vyžádat příslušnou smlouvu o nájmu vozidel. Jestliže tak neučinil, nepodstoupil dostatečné kroky k zjištění pachatele přestupku.

V. Jednání ve věci

13. Dne 27. 4. 2023 proběhlo u krajského soudu jednání ve věci. Žalobce se k němu nedostavil. Jeho advokát se z něj omluvil. Proběhlo tedy jen za účasti zástupce žalovaného. Ten krátce odkázal na písemné vyjádření k žalobě. Soud přistoupil k dokazování. Jeho předmětem byly informace o žalobci coby podnikající fyzické osobě ze živnostenského rejstříku (<https://bit.ly/3LfdiVQ>). Plyne z nich, že mezi obory činnosti žalobce patřily (a patří) údržba motorových vozidel a jejich příslušenství či pronájem a půjčování věcí movitých. To dokresluje jeho zmínku o nájemní smlouvě při určování tvrzeného řidiče jím provozovaného vozu. Jde sice o skutečnosti z veřejně dostupného rejstříku, jež lze považovat za obecně známé. I v jejich případě by soud ale neměl postupovat překvapivě, proto chtěl dát účastníkům řízení možnost se k nim vyjádřit (Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 426).
14. Další důkazy soud neprováděl. Pro krátkém přerušení vyhlásil tento rozsudek.

VI. Posouzení věci krajským soudem

15. Žaloba je *důvodná*.
16. Krajský soud nejprve posoudil, jestli byly splněny podmínky pro zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla. Shledal, že městský úřad zahájil řízení o přestupku žalobce jako provozovatele vozidla nezákonně. Proto se již soud nezabýval dalšími námitkami. Bylo by nadbytečné nyní posuzovat, jestli městský úřad v nezákonně zahájeném řízení správně vyměřil pokutu nebo vyzval žalobce k doplnění podstatných náležitostí odporu.

17. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že podobné případy je nutné řešit na základě individuálních skutkových okolností (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2021, č. j. 8 As 222/2019-61). Vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky k určení totožnosti pachatele přestupku by šlo proti smyslu úpravy přestupku provozovatele vozidla. Ten spočívá v tom, aby deliktní jednání řidičů nezůstalo nepotrestáno (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č.j. 8 As 110/2015-46). Avšak stále platí, že *pokud správní orgány mají reálnou příležitost zjistit přestupek, musí se o to pokusit*.
18. Požadavky kladené na správní orgán jsou nižší, pokud označený řidič žije v zahraničí. Správní orgány nemají povinnost vynakládat nepřiměřené úsilí k zjištění pachatele přestupku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019-36). Zpravidla by se za nepřiměřené úsilí považovalo opakované doručování výzvy nekontaktní osobě do zahraničí.
19. To ovšem neznamená, že správní orgány nemusí vyvinout odpovídající úsilí. Provedení nezbytných kroků nemůže být pouhou formalitou. Doručení výzvy k podání vysvětlení označenému řidiči není jediný způsob, kterým je možné zjistit dostatečné skutečnosti k určení totožnosti pachatele přestupku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 As 204/2015-22).
20. Městský úřad zaslal tvrzenému řidiči pouze jedinou výzvu k podání vysvětlení. Ta se vrátila jako nedoručená. Podle krajského soudu si však mohl ještě od žalobce vyžádat smlouvu o nájmu. To by bylo logickým následným krokem směřujícím ke zjištění pachatele přestupku. Podobný závěr vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 5. 2020, č. j. 2 As 293/2018-25, ve kterém označený řidič byl také cizinec. Žalobkyní v dané věci byla autopůjčovna. V nyní řešeném případě žalobce podniká v oblasti pronájmu a půjčování movitých věcí a údržby motorových vozidel a jejich příslušenství. Tato věc se tedy k věci řešené daným rozsudkem dá s ohledem na aktuálně zjištěné okolnosti rámcově připodobnit. Městský úřad pak ze smlouvy mohl zjistit další kontaktní údaje, které provozovatel nemá povinnost sdělit v odpovědi na výzvu k uvedení totožnosti řidiče, například jinou adresu, telefonní kontakt či e-mail. Také mohl získat další důkazy o skutečnostech odůvodňujících zahájení řízení s pachatelem.
21. I kdyby měl městský úřad pochybnosti o existenci smlouvy nebo její pravosti, nemůže tuto skutečnost ignorovat. Městský úřad i žalovaný se k existenci smlouvy nevyjádřili ani v jednom z rozhodnutí. Městský úřad pouze krátce konstatoval, že si není jistý, jestli označený řidič byl skutečně řidičem vozidla. Vskutku neměl dostatek důkazů pro zahájení řízení s řidičem. Na to pouhé tvrzení o existenci smlouvy nestačí. Tím spíše si ji městský úřad měl vyžádat, než se rozhodl věc odložit. Mohla být totiž klíčovým důkazem pro zahájení přestupkového řízení s řidičem.
22. Pokud tak městský úřad neučinil, pak nesplnil svou zákonnou povinnost. Přestupkovou věc s pachatelem odložil předčasně. Zároveň nesplnil podmínky pro projednání správního deliktu se žalobcem jako provozovatelem vozidla podle § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu. Proto městský úřad rozhodl nezákonně.
23. Není přitom důležité, že žalobce tuto námitku nevznesl již v odvolání. V přestupkovém řízení, ve kterém vystupoval jako obviněný, to nebylo to jeho povinností. Odvolací

správní orgán má podle § 89 odst. 2 správního řádu povinnost přezkoumávat soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy i bez námítky. Měl proto rozhodnutí městského úřadu zrušit.

VII. Závěr a náklady řízení

24. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí městského úřadu pro nezákonnost [§ 78 odst. 1 ve spojení s § 78 odst. 3 soudního řádu správního]. Věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému [§ 78 odst. 4 soudního řádu správního].
25. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 15.342 Kč.
26. Tato částka se skládá z částky 12.342 Kč za tři úkony právní služby zástupce žalobce, spočívající v přípravě a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu], dvou podání ve věci (žaloba a replika) [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Zástupce žalobce si sice ještě účtoval reakci na výzvu soudu, zda trvá na jednání, to ovšem není „úkon ve věci samé“, kam ho zařadil a nespadá ani pod žádný jiný z úkonů vypočtených v advokátním tarifu. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu] za tři úkony právní služby po 300 Kč a DPH ve výši 2.142 Kč. Dále je třeba připočíst soudní poplatek ve výši 3.000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 26. dubna 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce